

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Egy negyed évre ...	45 Lei.
Egy óra	15 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1921.

∞ ∞

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

∞ ∞

Csütörtök, november 3.

Megfosztják a tróntól Károly exkirályt.

(A Habsburg-ház detronizálása. — A nagyantant újabb jegyzéke. — Összehívják a magyar nemzetgyűlést.)

BUDAPEST. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Tegnap délelőtt gróf Bethlen miniszterelnöknél megjelentek az antant hatalmak budapesti követei és a következő jegyzéket nyújtották át:

A szövetséges nagyhatalmak Magyarországon levő diplomáciai képviselőinek konferenciájától.

Miniszter Ur! Van szerencsénk Nagyméltóságodnak a nagykövetek tanácsának alábbi jegyzékét átadni. A nagykövetek tanácsa, amely meglepéssel látta, hogy a magyar kormány megfelelő intézkedéseket tett azon célból, hogy Károly exkirály újabb kísérletének rögtön véget vessen. Ennek dacára megállapította, hogy mindeddig a magyar kormány nem tett elegendő a szövetséges hatalmak azon határozatának, amely a trónvesztés proklamálásának szükségességéről szól. A trónról való lemondás, amelyre ugyátszik, rá akarja bírni az exkirályt nem tekinthető a határozat végrehajtásának. A nagykövetek tanácsában képviselt szövetséges államok aggodalommal vannak eltelve a növekvő izgatottság miatt, amelyet a restaurációnak ezen újabb kísérlete a Magyarországgal szomszédos államokban előidézett, tevékenyen közreműködnek annak lecsillapítására. Ugyanezen célból felszólítják a magyar kormányt, hogy haladéktalanul proklamálja Károly exkirály trónvesztését, hogy ezen trónvesztést a nagykövetek tanácsának 1920. február negyedikén és 1921. április elsején hozott határozata értelmében terjessze ki egyidejűleg a Habsburg ház valamennyi tagjára. A tanács elvárja, hogy a magyar kormány hozzá akarván járulni az általános béke fenntartásához, haladék nélkül hozzájáruljon a határozat végrehajtásához. Fogadja stb. Castagnetto, Hohler, Fouchet.

Tekintve, hogy a magyar kormány az ország jelenlegi súlyos helyzetében, melyet a szomszéd-országok egyre fokozódó katonai intézkedései idéztek elő, rá van

általva a szövetséges nagyhatalmak támogatására, a kormány számára a jelenlegi kényszerhelyzetében nem volt más választása, mint a *nagyhatalmak újabb határozatát elfogadni*. A helyzet ismeretése után a minisztertanács idevonatkozó határozatát egyhangúlag meghozta, amelyről a magyar kormány a szövetséges nagyhatalmakat azonnal értesítette és ezen választ a cseh köztársaság, a SHS és román királyság budapesti képviselőivel is még a mai nap folyamán közölte. Minthogy az antant-nagyhatalmak kívánságuknak a törvényhozás által való elfogadására záros határidőt szabtak, a kormány a nemzetgyűlés sürgős összehívása iránt a szükséges intézkedéseket megteszi.

BUDAPEST. A kormány a nemzetgyűlést csütörtökre hívja össze. A miniszterelnök előzőleg tájékoztatja a pártokat a királypucsról, a detronizálás kérdéséről, a külügyi helyzetről, a belpolitikai helyzetről. Politikai körökben mérlegelik, hogy a nemzetgyűlés miként honorálná a kisantantnak a Habsburg dinasztia trónfosztására irányuló követelését. A nemzetgyűlésben számosan vannak, akik visszautasítják az idegen beavatkozást.

BUDAPEST. Az antant képviselői tegnapi jegyzékükre a válaszlászt 24 órában állapították meg. Ha addig a Habsburg ház detronizálására kellő garanciát nem nyerne, akkor újabb 24 órás ultimátumot nyújtanak át a magyar kormánynak. A kormány már tegnap garanciákat nyújtott a követelések elfogadására s így az újabb ultimátum tárgyalanná vált.

BUDAPEST. A nemzetgyűlés csütörtöki ülésének napirendjén a királykérdés megoldása szerepel. Az igazságügyminiszeriumban már dolgoznak törvényjavaslatokon, amelyeknek tartalma a pragmatica sanctio megszüntetése lesz minden vonatkozásban. A törvény javaslatban ki fog domborodni, hogy az ország végső szükségből fordul ehhez az eszközhöz, mint annak idején is csak kényszerből írta alá a békeszerződést. A detronizálásra vonatkozó javaslatokat előbb a kormány fogja letárgyalni.

BUDAPEST. A detronizációs javaslatokat Tomcsányi igazságügyminiszter készíti. Hírlik, hogy gróf Apponyi felszólal a detronizáló nemzetgyűlésen és a detronizálás ellen foglal állást. Csütörtökön a nemzetgyűlés ülése előtt a keresztény párt, és a kisgazdapárt értekezletet tart, amelyen gróf Bethlen megadja a felvilágosításokat, hogy a javaslatot kényszerhelyzetben kell elfogadni. Apponyi ellenvéleményében rá fog mutatni arra a veszedelmes precedensre, amely a külhatalmaknak az ország szuverén jogába való beavatkozással előállott. Ugyanílyen értelemben fog felszólalni báró Szerényi a nemzetgyűlés összehívásának okairól.

BUDAPEST. Ma este minisztertanács volt, amelyen Tomcsá-

nyi bemutatta Károly, illetve a Habsburg ház detronizálásáról szóló törvényjavaslatot.

LONDON. Az alsóházban Chamberlain megerősítette azt a hirt, hogy a hatalmak között még tárgyalások folynak arra vonatkozólag, hogy hol jelöljék ki Károly jövőbeli tartózkodási helyét. Az alsóház nyugodt lehet, mondotta Chamberlain, hogy a trianoni szerződésnek Nyugatmagyarországra vonatkozó határozmányait végre fogják hajtani. Ezek a határozatok annak az egyezménynek értelmében módosulnak, melyet Velencében írtak alá és a melyre vonatkozólag a nagyhatalmak kijelentették, hogy megvalósítása ellen nem lehet kifogást emelni.

Szerbia nem tágit. A mozgósítás költségeinek megtérítését követeli.

MILANO. A Corriere della Sera szerint Jugoszlávia a franciák és angolok intelmé ellenére ragaszkodik ahhoz, hogy Magyarország leszerelését ellenőrizze és megkapja Magyarországtól a mozgósítási költségeket.

PARIS. A francia közvélemény szerint a király-puccs likvidálására kizárólag a nagyhatalmak illetékesek. Franciaország ellenzte, hogy a csehek és jugoszlávok Magyarországot akarják felelőssé tenni és fizetési kötelezettséggel megróni a maguk mozgósítási költségeiért. A francia közvélemény szerint a feszült ség hamarosan enyhülni fog. Szimpatikusan emlékeznek meg Romániáról, amely kezdettől fogva azon fáradozott, hogy Magyarország és a kisantant másik két állama között a békés meg egyezés érdekében közvetítsen.

BUDAPEST. A Times közli a választ, amelyet Lloyd-George az angol alsóházban adott Károly magyarországi útja ügyében. Megemlékezett a kisantant fellépéséről és megjegyezte, hogy a kisantantnak tekintélyes haderő áll rendelkezésére. Az ülésen Wedgwood ezredes szóvártette az ügyet és a következő kérdéseket terjesztette elő: Megtörténhet-e hogy a kisantant bevonul Magyarországra, mielőtt megnyerne a legfelsőbb tanács hozzájárulását? Hajlandók-e a szövetséges nagyhatalmak intézkedni, hogy a kisantant hatalmainak valamely elcsúszott lépését megakadályozzák? A kérdésekre Wedgwood nem kapott választ.

BERLIN. A Nationalzeitung írja: A király-puccs előkészítésének főmozgatója Zita királyné anyja volt, akinek Mária Terézia főhercegnője Károly mostoha nagyanyja buzdón segített. A francia politikai körök hangulatáról

Károlyt Sixtus pármaj herceg, a Ronde-Foucauld herceg, Boni de Castellane gróf és de Felse gróf infohálták. Ezek elhitették Károlyal, hogy sikerült fajt accompli esetén a francia kormány eltűrné trónrajutását.

LONDON. Az angol lapok a király-kalanddal bőven foglalkoznak. A Times közli lord Newton levelét, amelyben elmondja, hogy Horthy kormányzó és a magyar kormány óriási nehézségekkel szemben határozott magatartást tanúsítottak és megakadályozták egész Középeurópa konferenciáját.

BÉCS. Dachty Svetozár bécsi jugoszláv követ ugy nyilatkozott egy újságíró előtt, hogy Jugoszlávia a magyar krízist a Karlista csapatok szétverésével és az excsászár internálásával nem tekintheti még elintéztnek. Jugoszlávia Csehországgal és Romániával egyetértőleg semmi esetre sem tágit azoktól a követelésektől, hogy a magyar állapotokat véglegesen tisztázzák. A kisantant el van szánva arra, hogy Középeurópa békéjét és rendjét a legvégső esetben fegyverrel védje meg. Reméli azonban, hogy a diplomáciai akciónak sikerül a magyar veszélyt megszüntetni. A követ szerint a követelések a békeszerződés haladéktalan megvalósítását célozzák. Ezek a magyar haderők csökkentése és a Habsburg restauráció végleges lehetetlenné tétele.

BELGRÁD. A jegyzék, melyet a nagyhatalmak itteni képviselői tegnap a Magyarországgal szemben felállítandó feltételek ügyében átnyújtottak, olyan benyomást keltett, hogy a mozgósítási költségek megtérítésének kérdése még megoldásra vár. A katonai előkészületek tovább folynak.

PARIS. Egészen bizonyos, hogy a párisi Habsburg-barát körök távol állottak a puccstól. Bizonyítja ezt az, hogy az első perctől kezdve freménytelenek tartották a kísérletet ezekben a körökben. Nem kell különösebben említeni, hogy az olasz kormány Károly tervéről semmit sem tudott és attól távol állott

Irodalom és művészet.

A Kölcsey Egyesület ismét munkában.

Ma délben Radu Panca prefektusnál megjelent a Kölcsey Egyesület küldöttsége, melynek tagjai voltak dr. Baross Lajos elnök, Kintzig János társelnök, dr. Prohászka László alelnök, dr. Borsos Béla és dr. Vörös László választmányi tagok és Bérczi Lajos főtitkár. A küldöttség szónoká Kintzig János volt, aki a prefektust az egyesület nevében egy francia nyelven tartott beszédben üdvözölte és arra kérte, hogy a már benyújtott alapszabályok miniszteri jóváhagyásáig engedje meg az egyesület működését. A prefektus szíves hangon válaszolt és kijelentette, hogy az alapszabály jóváhagyásáig az első irodalmi estét, amelyet az egyesület e hónap 13-án akar megtartani, kérvény alapján engedélyezni fogja és mindaddig esetről esetre dönt az egyesület ilyenmí kérései felett, amíg az alapszabályok jóváhagyása, reméli, hogy mielőbb megérkezik.

Énekek éneke, bibliai pastorele mai első előadását nagy érdeklődés mellett várja az aradi kulturközönség. Csányi Mátyás zeneművét nagy hangverseny előzi meg, melyben operáriákkal és dalokkal résztvesznek: Tiron Sylvia, Z. Várady Margit, Barics Gyula és Szabó Gyula. A Kulturpalotában tartandó hangverseny jegyeit a színházi pénztár árulja. Másnap, 4-én, délután 5 órai kezdettel ugy a hangversenyt, mint a pastorelet kizárólag az iskolai ifjúság részére megismélik.

Faust opera kerül színre szombaton új beállításal és elsőrendű szereposztásban. A darabot Róna rendezi, Csányi vezényli, a főszerepeket Tyron, Halmos,

Tibon, Ocskay, Róna, Ladiszlay és Ács éneklik.

*** Barics Gyula fellépte.** Vasárnap délután Barics Gyula felléptével Laányvásár kerül színre, a főszerepekben Barics, Inke, Sebestyén, Faludy, Halmos Mici és Szegő Liliével.

*** Waldbauer — Kerpely** vonósnégyes november 9 és 10-ikén Aradon hangversenyez a Kulturpalotában. Jegyek Blochnál.

*** Achron,** a fiatal orosz zongorista tenomén nálunk is hangversenyezni fog november 15 és 17-ikén. Jegyek előjegyezhetők Blochnál. Műsor már megtekinthető.

*** A nagyságos asszony táncosa.** Egy nagyon szellemes és mulajtató francia bohózatra készül a vigjátéki személyzet a Gyémántköszörüs szerzőjének legújabb darabjára, a Nagyságos asszony táncosa bohózatra, amely hétfőn kerül bemutatásra a főszerepekben Mágori Mici, Korbuly, Keleti, Zilahi, Gömör, Mécsáros, Kallós és Darvas.

*** Lotfi ezredesei.** Két évtizeddel ezelőtt alig voltak kedvesebb és vidámabb estéi az aradi közönségnek, mint Lotfi ezredeseinek előadásai. Ezt a kedves operettet, amely most újdonságként urálja ismét a nagy színpadot tanulja az operette-személyzet, melynek bemutatója a jövő héten lesz.

*** Téli tárlat.** A Kölcsey Egyesület vezetősége elhatározta, hogy programjához híven nem elégszik meg irodalmi esték rendezésével, hanem a tudomány és a művészet minden ágában tevékeny szellemi életet kezdeményez. Ennek a nagyszabású célkitűzésnek egyik megvalósulása lesz az a tárlat is, melyet kizárólag az egyesület művész tagjai részvételével a karácsony előtti hetekben fog rendezni. Művészi körökben az eszmeit igen melegen fogadták és a készülődések nagyban folynak.

MOZI * Az Inke-pár az Apolló-film. Kevés filmnek volt oly őszinte sikere, mint az Apolló filmújdonságának: A megfagyott gyermeknek. Két nap óta állandóan felt padosorok előtt vetíti az Apolló a báró Eötvös József klasszikusan szép és megható költeményéből dramatizált filmét. A megfagyott gyermek

szoros tragédiáját mély érzések hurjait pendíti meg lelkünkben s nem egy ember szeméből csajja ki a meghatottság könnyeit. A kis Szécsi Ferkó, ez a pompás gyermek-színész, a drámai színfészes széles skálájával játsza meg a cimszerepet. Ura az érzéseinek. Minden mozdulata, minden gesztusa beszédes életre keltése báró Eötvös gyönyörű költeményének. Az aradi közönség nagy érdeklődéssel kíséri a filmen szereplő Inke Rezsőt és feleségét, az aradi színház népszerű művészeit, akik épp oly kitűnően megállják helyüket a filmen, akár a színpadon. A megfagyott gyermek című drámai filmét csütörtökön utoljára mutatja be az Apolló.

*** Mária királyné az Uránia filmjéről.** Még csak csütörtökön mutatja be az Uránia Montgomery világhíres regényét A gyermekszívet, amely a filmszezon egyik legszebb alkotása. Mint említettük ezt a csodaszép filmet mielőtt Aradra hozzák, Bucarestben Mária királyné is megnézte és legnagyobb tetszésének adott kifejezést. Hogy nem érdemtelenül érte a magas elismerés a magyar Star-filmgyár márkáját viselő képet arról most meggyőződhetünk. A legszínesebb költői fantázia adhatott csak életet ennek a hangulatos történetnek, amelynek központjában a még tiszta, romlatlan gyermekszív mély érzelmei tartják az érdekesítő cselekmény fűgőt. A tüntető tehetségű Szécsi Ferkó a főszerepben bravuros művészi feladatot oldott meg, de a többi szereplő is kitűnő alakítást nyújt.

Friedrich István szabadon

(Nem részes a királypuccsban.)

Budapest. A királyi ügyészség Szabadon bocsátotta Friedrich Istvánt, aki tudósítónk előtt kijelentette, hogy hamis vádak alapján tartóztatták le. Azzal vádolták, hogy Babics székely hadnagyot felszólította, hogy kétszáz korona napl zsoldért álljon be csapatába. Ez a vád nem bizonyult valósnak. Elmondotta, hogy a kritikus napokon nem hagyta el lakását és detektívek álltak őt háza előtt. A király-puccsban egyáltalában nem vett részt, amit az is bizonyít,

hogy sokkal korábban jött el Nyugatba gyarországból, mint a király odaérkezett.

— Megmondtam azt is, jelentette ki végül Friedrich, hogy ha ott lettem volna, hivatással okvetlenül a királyhoz csatlakozom.

Teljes a zürzavar.

(Nem lehet lakást felmondani. — Új törvény a bérletek meghosszabbításáról.)

Dr. Iván cluji belügyi reszort főnök egy nála érdeklődő aradi ügyvéd előtt azt a kijelentést tette, hogy csodálkozik azon, hogy Aradon még nem tudják, hogy felmondani nem lehet, mert az új lakáshivatali törvény nem helyezte hatályon kívül a bérletek meghosszabbítását kimondó régi magyar miniszteri rendeletet. Kijelentette még azt is a reszortfőnök, hogy a cluji bíróságoknál egyetlen felmondási pert sem tettek folyamatba, mert ott eddig is tudták, hogy felmondani nem lehet. Dr. Jancu Cornél országgyűlési képviselő, az aradi Lakók Szövetségének elnöke erre vonatkozólag távirati kérdést intézett a cluji belügyi államtitkársághoz és erre tette a reszortfőnök a fenti kijelentéseket. A júliusi törvény, mely jelenleg érvényben van, nem ellentétes a bérletek meghosszabbítására vonatkozó rendeletekkel, ennek következtében a bérletek automatice hosszabbítottak meg. A régi királyságban az 1480—1920. Decret Lege 1922. április 1-ig meghosszabbította a bérleteket és ez ma is érvényben van. Nem lehet feltételezni, hogy az új törvény rendelkezéseit szigorúban hajtánák végre a kapcsolt részekben, mint a régi királyságban. Egyébként újabb törvényjavaslatot nyújtottak be, amely a bérleteket 1922. áprilisától 1925-ig hosszabbítja meg. Ez a javaslat már a kamarában is keresztült.

A zene ünnepe.

(A filharmonikusok hangversenye a Kulturpalotában.)

Csillogó estélyi toalettek, pazar elegancia, parfümillattol terhes levegő, ünnepi hangulat. A Kulturpalota nagyterme hétfőn este teljesen megtelt. Békebeli hangversenyek hangulata uralkodott a teremben és a feszült várakozás láza csillogott a szemekben. A zenekar tagjai összegyűltek. Elhelyezkedésük után megjelent Unger Mór karmester elegáns alakja. A karmesteri emelvény fénylő rézrudai között pálcájával jelt adott, néhány pillanatnyi várakozó csend, a karmesteri palca széles ívet irt le a levegőben és a varázsvessző megindította a forrást, melyből a legnagyobb gyönyörűség, a kikristályosodott szépség, a zene fakadt. Beethoven II. Symphoniját játszotta a filharmonikus zenekar. Nemcsak a zene szépségében, a legtökéletesebb előadásban gyönyörködünk, hanem a zene hangjai nyomán a lelkünkben kiváltódott impressziókban is. A

halhatatlan költő egyik legcsodálatosabb alkotását hallottuk. Az életerős reményekkel, vágyódásokkal telt mesternek szerelmes lelke ömlött szét a zene hullámaiban. Az érzések melegének és változásainak szinte hihetetlenül finoman árnyaló kifejezéseiben gyönyörködünk. Unger Mór karmester mesteri munkát végzett a zenekar betanításával. Szerencsés kézzel csoportosította át a filharmonikus zenekart és az átcsoportosítással igazi művészeket engedett előtérbe. Különösen kiválóan érvényesültek a zenekarban a primhegedűsök és a gordonkások. Amikor a II. Symphonia első tételének végső akkordjai egy hatalmas lendülettel véget értek, a padosorokból őszinte, lelkes tapsorkán zúgott fel. A falrengető tapsviharba a hangversenyeknél szokatlan eljenzések vegyültek. De ezeket az eljenzéseket természetesen találjuk, spontán megnyilatkozásai voltak a testszésnyilvánításnak. A Symphonia II. része következett. A lágyan zokogó, csodás, sejtelmes hangulatu Larghetto, Beetho-

wen érzékeny lelkének, fájdalmas vívódásának egyik legnagyobb mélynyilatkozása ez a tétel. A lágy pianissimok a lelkekbe hatoltak. A zenekar minden egyes tagja hangszerével kifejezésre juttatta a beethoveni szépségeket és azokat nemcsak átértékelték, hanem érzékeltették is a közönséggel. A tapsorkán elementáris erővel tört ki. Symphonia harmadik és negyedik tételét is a legprecízebb pontossággal, a legnagyobb átérzéssel játszotta a filharmonikus zenekar, érvényre juttatva a melódiák rendkívüli gazdagságát feltüntetve a zenei festések leheltszerű finomságait. Unger Mór karmester meghajlással köszönte meg a jól megérdemelt ünnepeletést. De a szünni nem akaró tapsvihar csak akkor csendesedett el, amikor a zenekar tagjai felállva köszönték meg a közönség lelkesedését. Ezután szünet következett. Szünet alatt a közönség a padosorokban a folyosókon, a dohányzóban áradozva tárgyalt a filharmonikus egyesület zenekarának hatalmas sikerét. Szünet után, mikor a ze-

nekar felvonult az emelvényre, a zenekar minden egyes tagját külön tapsolta meg a közönség. Mozart bájos, bensőségletes zongora koncertje következett, amelyet Salgó Piroška adott elő a filharmonikus zenekar kíséretében. A művésznőnek fejlett technikája, átértett játéka nagyszerűen érvényesült az előadásban. A közönség hosszantartó tapsal ünnepelte a művésznőt. Majd Svendsen mély, hangulatos legendáját a Zorahaydat adta elő a zenekar. A finom, minden érzést hangulatosan kifejező legendában dr. Kell József szólószámával bizonyította be művészetét. A hangverseny utolsó száma Weber lelkesítő zenéje; az Oberon volt. Ebben is, mint az egész hangverseny összes számai alatt, a mesteri hangszerelés fényesen érvényesült. A hangverseny után a közönség még percekig ünnepelte Unger Mór karmestert, aki bebizonyította hatalmas zenei tudását és a zenekar többi tagjait is. Ünnepe volt hétfőn este a kulturpalotában. Aradváros zenekulturájának ünnepe. (P. G.)

Vélemény vagy elvi döntés?

Reflexiók a bírói tanácskozáshoz.

A Háztulajdonosok Szövetségének elnöksége közli: Véleményünk szerint az aradi törvényszéken tegnapelőtt megtartott bírói tanácskozás lakásügyekben nem hozhat elvi jelentőségű döntéseket, mert olyan törvényről van szó, amely az egész országra kiterjed. A bírói tanácskozás csak véleményt nyilváníthat, amelyet felterjesztenek a miniszteriumhoz, hogy ez a beérkezett vélemények alapján egységes végrehajtási utasítást készítsen. Téves az a felfogás is, hogy itt Aradon a törvényt a városi szabályrendeletekre alkalmazzák, hol ott éppen ellenkezőleg a szabályrendeleteknek kell alkalmazkodniuk a már szentesített törvényhez. Téves a bírói értekezletnek az az elvi döntése is, hogy a lakóknak nem kell fizetniük az adókat. Ezzel szemben utalunk a bucaresti legmagasabb lakbérleti bizottság elvi döntésére, amely szerint Erdélyben az összes adókat a lakóknak kell fizetniük.

Károly bucsuja.

(Nem akarta fogadni a kormány a kiküldöttét.)

LONDON. A Times kiküldött tudósítója jelenti: A legnagyobb egyszerűséggel, minden szertartás nélkül hagyta el Károly Magyarországot. A vonat hétfőn éjjel hagyta el Tihanyt, ahol a felségek internálva voltak és két óras késéssel érkezett meg. Sugárözönös napfelkelte volt. A mezőkön és a Dunán ködös párák usztak. A kikötőben a Gilwon és a Lady Vird angol monitorok állottak. A felségek a hajóhidat a pápai nuncius társaságában lépték át. Társaságukban voltak Boroviceniné, az elfogott királyi titkár felesége, továbbá gróf Esterházy Ferenc, a külügyminiszterium képviselője. A hajóhidra lépve a király mosolygó arccal, szeretetreméltóan fordult a jelenlevőkhöz. Megállapítható, hogy a rövid fogság alatt makacsul vonakodott a maga érdekein kívül minden más érdeket respektálni. Az első pillanattól kezdve kijelentette, hogy a kormány képviselőit nem fogadja, mert ezek felkeltek ellene. Az utolsó kísérlet az volt, hogy a buzgó katolikus királyhoz a kormány a pápai nunciust menesztette, de Schioppa kíséreltetése is hiábavaló volt. Selby angol ezredes most másodszer kísérte a királyt. Először a husvétii puccs idején kísérte, amikor megakadályozta, hogy az osztrák szociálisták Ausztrián való átutazása alkalmával brutalizálják. A király az utolsó pillanatig tiltakozott, hogy eltávolítsák a magyar földről és kijelentette, hogy magyar állampolgár létére joga van itt tartózkodni. A királyi párnák a két monitoron a legjobb kabinok állnak rendelkezésükre. Kényelmükről mégis le kell mondaniuk annak ellenére, hogy a flottilla parancsnoka, Smagge kapitány a saját kabinját is rendelkezésére bocsátotta.

Elszállították Károly exkirályt.

(Baján történt a hajóraszállítás. — Nagymise a tihanyi templomban.)

BUDAPEST. Hohler budapesti angol követ tegnap értesítette gróf Bánffy Miklós külügyminisztert, hogy a dunai flottilla Károllyal, aki az egyik monitor fedélzetén van, utban van a Dunán lelé. A monitoron a királlyal Zita királynő is elutazott. A király elutazásával kapcsolatos technikai intézkedések Tihanyban Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi miniszter személyes irányítására történtek. A királyi pár különvonaton antantisztek kíséretében elhagyta Tihanyt.

SZEGSZÁRD. Tegnap délelőtt áthaladt a király különvonata Báltaszék állomáson, ahonnan Baja felé haladt tovább. A bajai állomás Duna-hidjánál megállt a vonat, a töltésről kocsin mentek le a monitorhoz, amelyre a néhány keskeny pályából összeállított kikötőhidon át megtörtént a hajóra szállás. A környéken nagyszámu katonaság teljesített szolgálatot.

BUDAPEST. A tervek szerint tegnap hajnalban kellett volna Károly királyt Dunaföldvárra szállítani. Hír szerint az antant előbb szállította el Károlyt, mert kerülni óhajtott minden komplikációt, amit a király késedelmes elszállítása előidézhetett volna.

BUDAPEST. Gróf Apponyi Albertnek és gróf Szécsen Miklós tihanyi útja nem volt hivatalos jellegű. Mint magánemberek jelentek meg az exkirálynál, hogy tőle bucsút vegyenek. Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi miniszter megengedte az utazáshoz szükséges előkészületeket.

BUDAPEST. A Virradat jelenti: Károly és Zita tegnap reggel különvonaton antant fedezettel elhagyták Tihanyt. A kíséretet angol és francia tisztek és katonák alkották. A királyi pár az elutazás előtt a tihanyi apátság ősi

templomában a lakosság jelenlétében nagy misét hallgatott. A templomi énekkar egyházi dalokat énekelt. Az exkirály a szentélyben letérdelt azon a helyen, amely alatt néhány méternyire II. Endre magyar király porladozik. Hétfőn este megérkezett Csepreghy alezredes husz csendőrrrel a rend fenntartására. Autón megérkezett Hegyeshalmy Lajos kereskedelmi miniszter az utazás előkészítésére. Gróf Apponyi Albert és gróf Szécsen Miklós szintén autón érkeztek bucsúzkodásra. Megérkezett Budapestre Tihanyba különvonaton Schioppa pápai nuncius is.

BUDAPEST. Hétfőn délután két angol monitor elindult Bajáról. A monitorok a Duna alacsony vízállása következtében Dunaföldvárnál Kemenc alatt elakadtak. Az egyik visszafordult Bajára, hogy intézkedéseket várjon. A hajóból nem lehetett megközelíteni Dunaföldvárt, mert a vízállás 17 centiméter volt. Így történt azután, hogy a királyi pár Baján szállt a monitorra.

BUDAPEST. Az exkirály elszállítására vonatkozólag kormánykörökben megállapítják,

gese és átvette a rendelkezési jogot Tihanyban. Ezek intézkedtek Károly elszállításáról, a magyar hatóságok csak végrehajtói voltak a szükségessé vált intézkedéseknek. Az angol hajók a királlyal, a királynővel és a kísérettel tegnap reggel fél 9 órakor indult el.

RÓMA. A Vatikán megcáfolja azt a hírt, mintha a pápa tiltakozni akarna ama bánásmód ellen, amelyben a szövetségesek Károlyt részesítik.

Tíz év után megtámadott végrendelet.

(Az Amerikába született unoka követelése.)

Tíz évvel ezelőtt nagy port vert fel Aradon a Budapesti elhunyt dúsgazdag Müller Dávid háztulajdonos végrendelete, aki három bérpalotáját Vizer Zsigmond aradi származású inasára hagyta. A kilenc öreg ur magas kort ért el és az utolsó időben annyira elidegenkedett hozzátartozóitól, hogy inasán kívül senkit sem hagyott közeledni magához. Fiát is kitagadta és az barátnőjével, egy kabarétáncosnővel együtt kivándorolt Amerikába. Müller Dávid halála után a rokonok felszólították fiát Müller Dénest hogy jöjjön haza és támadja meg apja végrendeletét, mert az köztudomás szerint nem volt épeszü és állandóan ideggyógyászok kezelték. Müller Dénes azonban annyira gyűlölte az itteni emlékeket, hogy nem vett tudomást a dologról és nem kért jogorvoslast. Vizer időközben pénzre tett mindent és hazaköltözött Aradra. Müller Dénes megesküdött barátnőjével Amerikában és miután meghalt, az asszony kisháival visszajött Budapestre. Itt a legnagyobb nyomorban éltek, míg végül az asszony

egyik ismerősének tanácsára elhatározta, hogy visszaperli Vizeről kishia számára a nagyvagy örökséget.

Az aradi törvényszékhez ma délelőtt terjedelmes beadvánnyal fordult a kiskoru gyermek képviselőjében az egyik aradi ügyvéd. Arra kérte az aradi törvényszéket, hogy semmisítse meg a végrendeletet és ítélje meg Müller Dénes kiskoru gyermeke számára a fiának járó törvényes örökséget, amelyből jogszerűen ép és szel sem tagadhatta ki az édesapja. Az ügyvéd különben bizonyítani kívánja, hogy Müller Dávid nem volt tökéletes, mikor a végrendeletet megíratta és teljesen volt szolgálójának befolyása alatt állott. Az aradi törvényszék még nem döntött ez ügyben, de jogászok körök valószínűnek tartják, hogy elutasítják Müllert két millió leies keresetével, mert az aradi törvényszék nem tartja magát illetékesnek dönteni ebben az ügyben. Az iratokat a kihallgatások megejtése után diplomáciai uton átküldi Magyarországra a pestvidéki törvényszékhez, a

mely annak idején végrehajtotta a végrendeletet. Mindenesetre az így nem megy valami simán és a kis Müller Dénes valószínűleg már nagy ember lesz és még mindig nem lesz döntés a vitás örökségi perben. Amint értesülünk, Vizer Zsigmond örökösai hajlandók kisebb összeggel kielégíteni Müller Dénesét.

Hivatalvesztésre ítélték Pál Egont.

(Rehabilitálták az elhunyt adóhivatali főnököt.)

Aradváros fegyelmi választmánya dr. Robu János főpolgármester elnöke alatt ma délután 6 órakor tárgyalta Pál Egon volt városgazda és az elhunyt Sztojka József volt adóhivatali főnök fegyelmi ügyeit. Pál Egon ellen négy vádpont merült fel, amelyek szerint a várost különböző szabálytalanságokkal nagyobb összeg erejéig megkárosította. A fegyelmi választmány bebizonyítottak találta a Pál Egon ellen felhozott vádakot és ezért hivatalvesztésre ítélte. Azonkívül a város magánjogi uton fogja behajtani Pál Egontól az általa okozott károkat. A Sztojka József ellen felhozott vádakot a választmány nem látta bebizonyultnak és ezért a fegyelmet ellene megszüntette s így özvegye igényt tart a nyugdíjra.

Elszárt határok.

BUDAPEST. Csehszlovákiába és Jugoszláviába jelenleg nem utazhat magyar állampolgár. — Most Magyarországnak csak Ausztriával és Romániával van vasuti összeköttetése. De nemcsak a vasuti forgalom szünetel Csehszlovákiába és Jugoszláviába, hanem a két állam konzulátusai az utelvelek láttamozását is még annak idején beszüntették és még ma sem láttamozzák.

BÉCS. A cseh mozgósítás olyan arányu, hogy a katonaság minden vasutállomást és hidat megszállva tart, éppen úgy, mintha háboru lenne. Mindenütt gépfegyvereket is állítottak fel.

BUDAPEST. Béccsel ismét helyreállt a vasuti forgalom. Az ebenfurti vonalon át naponta kétszer közlekedik vonat. Bruckon keresztül is csakhamar megkezdődik a forgalom.

Sport.

Törökvs—Cfr. bajnoki mérkőzés 1:1 (1:1). Várakozásnak megfelelően eldöntetlenül végződött a két csapat találkozója. A Törökvs már a játék elején megszerzi a vezetést, melyet a Cfr. változó játék után klegyenlít. A második félföld egyik csapatnak sem hozott eredményt. Bíró: Bischof Ferenc (ATE) volt. AVSE II—Törökvs II 0:0 (5:0).

II. osztályú válogatottak az AAC ellen. A rendkívül és érdekesnek ígérkező mérkőzés vasárnap d. u. fél 4 órakor az AAC pályán. A II. oszt. válogatott az Egeriértés, Viktoria és MTK csapatainak legjobb játékosából fog állani.

HIREK.

— **Halottak napja.** Verőfényes őszi délutánon, november elsei éj bérkocsik hosszú sora, autók serege vonult ki a temetőbe. Az őszi virágait vitték ki az élők elhunyt kedveseik sírjára jelképezvén a színekben élő kegyeletet. Este felé a sírokon kigyulltak a gyertyák és mécsesek és a temető ki-világított virágos kerthez hasonló lett. Csak néhány sír szomorkodott sötétben, virágok nélkül: az elhunyt színészek sírja. Az örökre elköltözött színészekről megfeledeztek.

— **Beneu főjegyző szabadságon.** Beneu Vazul megyei főjegyző a mai nappal négyhetes szabadságra ment. Távollétében ügykörét dr. Beles Jenő alispán fogja ellátni.

— **A szerb király otthon.** Graz. A Tagespostnak jelentik Belgrádból: Sándor szerb királynak és Pasic miniszterelnöknek váratlan visszaérkezése Belgrádba nagy fel-tűnést keltett. A király a skupscina-ési törtségi ülésén leteszi az esküt az alkotmányra és átveszi az ország kormányzását.

— **Megszűnt a zárókorlátozás.** A napokban zárókorlátozó rendelet adott ki az aradi államrendőrség. Most új rendelet érkezett, amely szerint az I. osztályú nyilvános helyiségek 1 órakor zárandók s az utcán való tartózkodás 12 óra után is meg van engedve.

— **Utóbejelentési összeírás.** I. rendőrkerületben: november hó 5-ig bezárólag az eddig nem jelentkezettek. II. rendőrkerületben: november hó 5-ig bezárólag az eddig nem jelentkezettek. III. rendőrkerületben: F. hó 30-ig. Mig f. hó 31-től november 3-ig Str. Nicolae (Miklós-utca) végül 4-től november 5-ig bezárólag Legelősr. Együttal felhívom a fent említett rendőrkerületek mindazon lakosait, akik mind-ezideig nem jelentkeztek, hogy a fentjelzett időn belül okvetlenül jelentkezzenek, mert az elkésztettek illetve nem jelentkezettek büntetettnek.

— **Cseh támadás.** Budapest. Miskolc és Hernádvece között a csehek rálóttak a határszolgálatot teljesítő magyar katonákra.

— **Dr. Kecskeméti — budapesti főrabbi.** Budapest. Az izraelita hitközség tegnapi közgyűlésén az egyik budapesti megüresedett főrabbi székét dr. Kecskeméti Lipót oradea-marei főrabbiával töltötte be. Dr. Kecskeméti a jövő heten fog-alja el új állását.

— **Megzött az üdítőség.** Pecicáról jelentették az aradi ügyészségnek, hogy Dibor Flávia 9 éves leányt gyanús körülmények között halva találtak. A csendőrség eleinte gyilkosságot gyanított, de később kétségkívül megállapították, hogy a kisleányt szülei állandóan üsztegettek és azzal rémítették, hogy ne menjen ki az utcára, mert megharapja a veszett kutya. A kisleányt tegnap elküldték a szomszédokba s az utcán több gyermekkel játszodozott. Egyszer egy kutya rohant eleje és beharapott a lábába. A kisleány azt hitte, hogy veszett kutya, szivgö-

csőt kapott, s azonnal meghalt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Gyorsbéke vagy téli háború.** **Kostantinápoly.** A francia közvélemény nyomására Briand kormánya különbékét kötött Törökországgal. A görög kormány felajánlotta Anatólia megszállott részének azonnali kiűritését, egyedül Szmirnában szeretne egy kormánybiztosságot. Musztafa Kemal pasa azonban ebbe sem megy bele, hanem Drinápoly és Szmirna azonnali és teljes kiűritését követeli. Kemal pasa kijelentette, hogy vagy a gyors béke jön vagy pedig bele-mennek a téli háborúba.

— **Orvosi hírek.** Dr. Windholz Béla szülész, nőorvos hazaérkezett és rendelését Kánczi-utca 10 szám alatt (Str. Josif Vulcan Mann Sanatorium) ismét megkezdte.

Dr. Biksz. Mór a helybeli szülészeti intézettől megválván orvosi rendelőjét Str. George Lazár 5. sz. (Baross Gábor-utca Mosoczy-elep) megnyitotta. Rendel. d. e. 8 s fél órától 10 ig d. u. 2—4-ig.

— **Ellített csempész.** Az aradi törvényszék csempészbirósága Jeszi Istvánt, mert a határon át nagy-mennyiségű cigareta növelő csempészt Romániába, 6 napra fog-

— **Szövetségnek vezetősége.** Igaz-meztetni a szövetség tagjait, hogy a felemondást és béremelését a törvényes korlátok között eszközöljék. A szövetségi tagok bővebb felvilágosítást a szövetségi irodában (Kölcsey-u.) nyernek. Ugyanott új tagok felvételnek.

— **Titok egy haláleset körül.** Az Aradi Közlöny legutóbbi száma jelentette, hogy Kövesdi József vaggongyári műszaki tisztviselő 27 éves korában rövid szenvedés után meghalt. A házban lakók suttogni kezdtek, hogy Kövesdi nem természetes halállal halt meg. Az aradi ügyészség teljesítenes alap-ján elrendelte a hulla felboncolását.

— **Nyolc tifusz-eset.** Aradváros orvosi hivatalából tegnap és ma 8 tifusz-esetet jelentettek be. A tifusz-esetek kö-zül 3 egy gáji családban történt.

— **Feltételes megálló.** A városi köz-uti kötelekési vállalat közli: Tudomásá-ra hozzuk a t. utazó közönségnek, hogy f. é. november hó 1-étől kezdve személy szállításai vonalunkon a Verbóczy-utcánál úgy jövet mint menetben feltételes meg-álló helyet létesítünk.

— **Őszi divatlapok** érkeztek Kerpéhez.

— **Az oradea-marei polgármester** Aradon. Dr. Bucico Coriolan oradea-marei polgármester, Kőszeghy József főmérnök és Mangra főügyész kíséretében tegnap Aradra érkezett. Az oradea-marei vendé-geket dr. Robu János főpolgármester, dr. Angel István polgármester és Zubor An-dor gazdasági tanácsnok fogadták. Az oradea-marei polgármester kíséretével tanulmányozni jött az aradvárosi adminisztrációt. Különösen a lakásbizottsá-gok működése iránt érdeklődtek és azon kívül több általános kérdésre kértek fel-világosítást. A vendégek ma délelőt Aradról Timisoarára utaztak.

— **A prefektúra felhívása az egyesületekhez.** A prefektúra már több ízben felhívta az aradi és aradmegyei egyesületeket, hogy alapszabályaikat jóváhagyás végett minél előbb nyujtsák be. A leg-több egyesület azonban a felhívás-nak még máig sem tett eleget. A prefektúra azért úgy intézkedett, hogy mindazoknak az egyesületek-nek, amelyek eddig alapszabályai-kat be nem nyujtották, mindaddig, amíg azt meg nem fogják tenni, sem működési engedélyt nem ad, sem pedig gyülekezésekre vonat-kozó kérelmeiket figyelembe venni nem fogja.

— **Elfogták a spanyol minisz-terelnök gyilkosát.** Paris. A ber-lini rendőrség letartóztatta Date volt spanyol miniszterelnök egyik gyilkosát egy Nicola nevű ismert anarchista személyében. A spanyol kormány azonnal megindította a diplomáciai tárgyalásokat, hogy a német kormány szolgáltassa ki a gyilkost a spanyol hatóságok ak.

— **Tartózkodási engedélyek.** Az aradi államrendőrség felhívja mindazokat, akik a rendőrségtől tartózkodási enge-délyt kértek, hogy beidézésük napján igazolványaikkal feltétlenül jelentkezze-nek a népesedési hivatalban.

— **Ki lehet tagja vadászegyletnek?** Október hó 25-én lépett életbe az új va-lászlai törvény. Vadászati engedélyeket agyobb városokban a prefektus, köz-gekben pedig a főszolgabíró adhat. Az engedély díja 100 lei. A vadászegyletek kizárólag az aradmegyei miniszterium-en-gedélye alapján működhetnek és ingyen vagy kedvezményes áron kaphatnak te-nyésztésre alkalmas vadakat. A vadász-egyletek tagjai a rendelet szerint csak román állampolgárok lehetnek. Idegenek csak abban az esetben lehetnek tagjai a vadászegyletnek, ha értük román ál-lampolgárok felelősséget vállalnak.

— **Mulatozás a konyhában.** Tegnap este az aradi rendőrség erkölcsrendé-szeji razzlát tartott. Egyik vendéglőnek konyhájában több fiatal leányt találtak, akik fiatalemberekkel mulatoztak. Mivel nem tudták magukat igazolni, bezár-lították őket a rendőrségre.

— **Per az át nem vett dolgák miatt.** Berger Ferenc aradi iparostestert be-perelte Ornstein Áron cluji kereskedő 140.000 lei kártérítésére. Berger állítólag megbízást adott Ornsteinnek hordódon-gák vásárlására. Azokat nem vette át s így 150.000 lei kára volt a kereskedő-nek. Ebből Berger megtérített 10.000 leit. Ornstein pedig a törvényszéknél próbálja a további 140.000 lei követelé-sét érvényesíteni.

— **A filharmonikusok mérsékelt adója.** A pénzügyigazgatóság közbenjárására a pénzügyminisztérium nagy kedvezmény-

ben részesítette az aradi filharmoniku-sokat. Megengedte nekik, hogy 5 elő-adást rendezzenek, ahol mindössze 16 percent adót kell fizetniük az eddigi 32 percentes vigalmi adóval ellentétben. A pénzügyminisztérium kilitásba helyezte, hogy tekintettel a fontos kulturérdekre, hogy a további előadásokat is enge-délyezi.

— **Új rendelet a forgalmi adóról.** Nagy fontosságú rendelet érkezett ma az aradi pénzügyigazgatósághoz. A pénzügyi re-szort elrendeli, hogy a jövőben az ösz-szes iparosok tartoznak 1 százalékos forgalmi adót fizetni. Kivételt képeznek azok, akik az anyagot csak feldozzák. Eszerint például egy borbélymester kö-teles a forgalma után 1 percentes adót fizetni, míg az a szabó, akihez csak csí-náltatás végett viszik a ruhát, de ahhoz sem szövetet sem más anyagot nem ad, nem tartozik forgalmi adót fizetni.

— **Vallott az egyik kórházi ápoló.** Az Aradi Közlöny részletesen foglalkozott azzal a borzalmas gyilkossággal, ame-lyet az aradmegyei köz-kórházban követ-tek el. Az aradi rendőrség széleskörű nyomozást indított annak kiderítésére, hogy ki ölte meg Medve Jánost. Tegnap kinallgatták a köz-kórház ápolóit s az egyik ápoló a bizonyítékok súlya alatt bevallotta tettét. A rendőrség letartóz-tatta.

— **Pető Sándor meghalt.** Budapest. Pető Sándor Budapest X. kerületének demokrata-párti képviselője meghalt. Előzőt 17 évvel választották meg elő-ször Békéscsabán, amikor Achim András mandátumát megszüntették.

— **Menetrendváltozás az Arad-Hegy-aljai Villamos vasuton.** Az Arad-Hegy-aljai Vasút téli menetrendje f. hó 6-án vasárnap lép életbe a következő indulá-sokkal: Aradról reggel 5.30, délelőtt 8.30, délután 1.20 és 5.20. Pancotáról reggel 5.20, délelőtt 8.28, délután 1.15 és 5.15. Radnáról reggel 5.40, délelőtt 8.45, dé-lután 1.40 és 5.40.

— **Lengyel-orosz konfliktus, Paris.** A varsói orosz követség minden órában várja kormányának utasítását, hogy ul-timátumot küldjön Lengyelországnak.

— **Letörték a portugál forradalmat.** Róma. A portugál monarchista-forradal-mat letörték. A régi kormány ismét ura a helyzetnek. A forradalomban meggyil-kolt miniszterek merénylőit eliógták és statáriális uton ítélik meg feletjük.

— **Andrássyék vallottak.** Budapest. A királyi ügyészség a letartóztatott poli-tikusokról azt jelentette az igazságügy-miniszternek, hogy gróf Andrássy Gyula, Rakovszki István és gróf Sigray An-tal részletes vallomást tettek, ellenben Beniczky Ödön azzal a kijelentéssel ta-gadta meg a vallomást, hogy a király-puccs idején Budapesten tartózkodott.

— **Cantacuzene Budapesten.** Budapest. Cantacuzene herceg az ismert román politikus Budapesten tartózkodik, ahol megbeszéléseket folytat politikusokkal.

— **A baranyai választások.** Budapest. A baranyai és bacsikai képviselőválasz-tásokról beérkezett az eredmény. Hat kerületben kisgazdapárti jelöltet választottak meg, Ujszabadkán és Pécsen a kereszténypárt győzött. Pécs második kerületében pótválasztás lesz, az elsőben pedig gróf Ráday Gedeon belügyminisz-tert választották meg.

— **Megszűnt lap.** Budapest. Az igaz-ság című napilap, amelyet Csizmadia Sándor alapított és hosszú ideig szer-kesztett, megszűnt.

Kirabolták Horváth Mici anyját.**Rablótámadás egy aradi autó ellen**

Vakmerő rablótámadás történt tegnap délután 4 órakor Chisineu és Salonta között. Az Ar. 30. számú automobil, amely Popoc Trajának, a Központi szálloda igazgatójának és a Fekér autovállalkozó tulajdona, tegnap délután Oradeamareről indult Aradnak. Délután 4 órakor Chisineu előtt 2 kilométerrel két fegyveres ember utját állta az autónak és megállásra kényszerítette. Az egyik a megrémült utasokat leszállította az autóról, a másik fegyverrel kezében megfenyegette őket, hogy aki megmoccan, azt agyonlövi. Azután az egyik bandita átkutatta az utasokat és elszedte tőlük összes pénzüket és minden értékes holmijukat. A rablók ezután elmenekültek. A kifosztott utasok bejelentek Chisineura és ott jelentést tettek Alexandrescu kapitánynak, aki azonnal mozgósította az ottani katonaságot, amely üldözése ment a rablóknak, de még ezideig nem sikerült őket kézrekeríteni. Az autóban a soffőrön kívül három utas ült, közöttük Horváth Gézáne, oradeamarei rendőrkapitány felesége, aki leányának, Horváth Mici primadonának látogatására jött Aradra. Az Oradeamaré és Arad között közlekedő autók tegnap óta az utasok kirablásának hatása alatt csendőri fedezettel közlekednek Chisineu és Salonta között.

Az autó utasai közül Kelemen Erzsébet pecicai leánytól 300 leit, Spitz oradeamarei kereskedőtől 5000 leit, Horváth Gézánéétől 100 leit és Koczka soffőrtől 1200 leit és tárcájával együtt a forgalmi engedélyt vették el.

Hazajött a holt férj.**(Egy aradi asszony második házassága.)**

Egy fiatal aradi kereskedő röviddel a háboru kitörése előtt nősült meg. Fiatal feleségével azonban csak rövid ideig lehetett együtt, mert kitört a háboru és a fiatal férjnek, aki még ugyyszólván mézeshelet élte, be kellett vonulnia katonának. Ő is azok közé az elsők közé tartozott, akiket rögtön bevonulásuk után beosztottak a menetalakulatba és a harctérre küldték. A harcterről rövid ideig még érkeztek a fiatal feleséghez tábori lapok, de hamarosan ezek is kimaradtak. Az a hír érkezett a fiatal kereskedőről, hogy eltűnt a harctéren. Később azonban ezt a hírt még azzal is kiegészítették, hogy az ifjú férj az egyik ütközetben elesett. Ennek a hírnél a tudomásul vétele után a fiatal feleség még sokáig várt és amikor látta, hogy férje nem jelentkezik, belenyugodott a megváltozhatatlanba, hogy férje is elesett és meghaltította férjének holtá nyilvánítási eljárását. A holtá nyilvánítás meg is történt hivatalosan. Ezután nemsokára férjhez ment az özvegy egy másik fiatal aradi ke-

reskedőhöz és mindmáig boldogan élt vele együtt. Nehány nappal ez előtt azonban kellemetlen meglepetés érte a másodszer férjhez ment fiatalasszonyt, mert betoppant hozzá holtnak hitt első férje. Az első férj a fiatal asszonnal kötött házasságának jogait szerette volna érvényesíteni, azonban ez nem történhetik meg, mert hivatalos holtá nyilvánítás következtében a fiatal asszonynak második házassága érvényes.

LEGUJABB.**(Magyar jegyzék Szerbiához.)**

Belgrád. Kedden megérkezett a magyar kormány jegyzéke, amelyben tudatja a szerb kormányt hogy elfogadta a nagyantant ultimátumában foglalt követeléseket és néhány napon belül kimondatja a Habsburg ház trónfosztását. A magyar kormány a nagyantant egyéb követeléseit is teljesíteni fogja. Hírlik, hogy a csehszlovák és jugoszláv csapatok addig maradnak a magyar határon, amíg a magyar kormány az antant követeléseit végrehajtatta. Szerb kormánykörökben kijelentik, hogy a Magyarország lefegyverzését ellenőrző antant bizottságok mellett a kisantant képviselői is közreműködnek.

(Nincs ok katonai akcióra.)

Prága. Az antant követek közölték Benes cseh külügyminiszterrel ama tárgyalások eredményét, amelyeket a nagykövetek tanácsa a kisantantnak a magyarországi eseményekkel szemben elfoglalt álláspontja ügyében folytatott. A nagyköveti értekezlet teljesen elismerte a kisantant álláspontját, amely szerint a trónfosztás kiterjesztendő az egész Habsburg dinasztiára, Károly Magyarországból kiutasítandó és a nagyhatalmaknak átadandó. A lefegyverzés szükségességét a szövetséges hatalmak teljes mértékben elismerik és beleegyeznek abba, hogy a kisantant államai résztvegyenek a lefegyverzési akcióban. A szövetséges nagyhatalmak nézete az, hogy ilyen körülmények között nincs ok a katonai akcióra és azt követelik, hogy a kisantant alkalmazkodjék a nagyköveti értekezlet kívánásaihoz és további magatartását aszerint intézze. A cseh kormány egyetértve Jugoszláviával és Romániával biztosította a szövetséges hatalmakat teljes lojalitásáról és kijelentette, hogy a béke megóvása érdekében néhány pontra nézve a tárgyalásokat be kell fejezni. Azután a lehető leggyorsabban megszünteti a rendkívüli intézkedéseket annál is inkább, miután Magyarország a nagykövetek tanácsának rendelkezéseit végrehajtotta.

(Megegyezés.)**Bécs.** A nagyantant és kisan-

tant között a megegyezés létrejött. A kisantant megegyezik a Habsburg ház detronizációjával, egyéb követeléseitől eláll. A nagykövetek tanácsa felszólította Cseh országot és Jugoszláviát, hogy a katonai intézkedéseket azonnal szüntesse be. A két kormány biztosította a nagyhatalmakat, hogy a leszerelést azonnal megkezdi.

(Károly környezeté.)

Páris. A szövetséges nagyhatalmak képviselői közbenjártak a kisantantnál, hogy a király útjával kapcsolatban a cselekvést engedjék át a nagyhatalmaknak. Nyomatékosan kiemelték, hogy a magyar kormánynak a mostani körülmények között tanúsított föltétlen lojalitását el kell ismerni.

Budapest. Károly király környezetének tagjai Luxemburgban kaptak tartózkodási engedélyt.

Páris. A kisantant fővárosai-ban megállapodásra jutottak, hogy bizalommal viseltetnek a nagyhatalmak akciója iránt és önálló lépéseket nem tesznek.

oooooooooooooooooooo

Per a romlott tojásnak miatt**(Autótulajdonosok egy háztulajdonosnő ellen.)**

Dengler és Kohn oradeamarei autó garage tulajdonosok beperelték **Hartmann Istvánné** aradi háztulajdonosnőt 1500 leit kártérítésért. **Hartmanné** három hónappal ezelőtt megbizta az autó garage tulajdonosokat, hogy Oradeamareről Aradra nagyobb mennyiségű tojást szállítsanak számára. Az autó vállalat eleget tett a megbízásnak, de mikor fizetésre került a sor **Hartmanné** kijelentette, hogy az uton sok tojás összetört, nem fizet semmit, sőt örüljenek, ha nem indít kártérítési pert ellenük. A szállítási vállalat nem nyugodott bele a dolgok ilyenképeni elintézésébe és az aradi járásbírósgon beperelte **Hartmanné** az 1500 leit kitévő szállítási költség megfizetésére. **Hartmanné** viszontkeresetet támasztott **Dengler és Kohn** ellen és 3000 leit követelt a késedelmes szállítás miatt megromlott tojásokért. A járásbírósg a ma tartott tárgyaláson megítélte **Dengler és Kohn** az 1500 leit fuvardíjat és kötelezte **Hartmanné** az 500 leit perköltség megtérítésére. A viszontkeresetet illetőleg **Dengler és Kohn** megbizottja előadta, hogy **Hartmanné** legutóbb egyik aradi szállítási vállalattal ugyanígy járt el. Akkoriban almát hozatott és kijelentette, hogy az uton megrothadt. A bíróság a viszontkereset ügyében nem hozott döntést, hanem bizonyítást rendelt el.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

KÖZGAZDASÁG.**Az Aradi Polgári Takarékpénztár****Részvénytársaság**

Az aradi polgári takarékpénztár 1921. évi október hó 31-én kir. közjegyző és az intézeti felügyelő-bizottság jelenlétében meglartott sorsolása alkalmával a következő számok huzáltak ki:

5%-os díj nélküli záloglevelek**C) csoport:**

10 darab 1000 koronás. Szám: 712, 717, 811, 1341, 1347, 1376, 1379, 1382, 1385, 1387.

8 darab 5000 koronás. Szám: 124, 223, 226, 230, 232, 234, 237, 240.

3 darab 10-000 koronás. Szám: 314, 330, 478.

Ezen kisorsolt záloglevelek 1921. május 1-től a zálogleveleknek szelvényekkel együtt való visszaszolgáltatása el-
lenében beváltak:

Aradon az intézeti pénztárnál,
Budapesten: a Magyar leszámoló és pénzváltó banknál.

Bécsben: az Angol-osztrák bank pénzváltó üzletében.

AZ IGAZGATÓSÁG.**A valutapiac.**

Aradi valutaárak: Dollár 148 — 150, márka 0'92, sokol 1'35, dinár 1'75—1'80, budapesti kifizetés 5'5—5'10, bécsi kifizetés 27.

Zürichi nyitás: Berlin 280, Newyork 541, Milanó 2170, Prága 510, Budapest 67'5, Zágráb 180, Bucuresti 347, Varsó 15, Bécs 25, osztrák lebélyezett korona 15.

Bécsi nyitás: Sokol 4300, dinár 5600, magyar korona 575, angol font 18300, leu 2875, lira 18000, francia frank 33300, svájci frank 82800, márka 2490.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 2465, angol font 3276, dollár 810, francia frank 6300, márka 470, lira 3300, osztrák korona 19'75 leu 541, sokol 779, dinár 1020.

= A clujii állami anyagbeszerzési hivatal 1921. évi november 17-ére árlejtést hirdet, amelyen az alább felsorolt iparcikknek a beszerzését ohajlja biztosítani: 500 darab magas bélelt báránypör sapka, 3000 pár fekete vagy barnaposztóból készült vagy kötött lábazárvédő, 3000 pár fekete vagy barna gyapjúkecskényű. Az árverést november hó 17-én délelőtt a clujii rendőrigazgatóság épületében tartják meg (főlebbviteli bíróság palotája, 1. emelet 123. sz. ajtó Str. Cusa Voda No. 3.). A szállítandó anyagok közlelebbi körülírása, valamint az árlejtési föltételek fenti hivatalban minden munkanapon délelőtt 10 órától délután 2-ig tekinthető meg. Az árlejtésen résztvevni kötelesek az árverés napján a teljes összeg 10 százalékát készpénzben letenni, vagy az összeg letételéről szóló adóhivatali letétnyugtát felmutatni.

Kifutó fiu**Jó fizetéssel****felvétetik.****Szöllőoltványok,****amerikai alanyvessző**

garantált fajtisza kapható:

CASPARI FR.-nél Medgyesen.

Tessék árjegyzéket kérni! 4282

Figyelem! Ujdonságok!

Női és gyermekkabátok minden kivitelben, a legdivatosabb fazonokban megérkeztek.

Reiner György női divatáruháza

Arad, strada Emi nescu (Deák Ferenc-utca) 1. 1138

Mielőtt téli felöltő szükségletét beszerzi, tekintse meg

JULIU PLESZ GYULA
női és gyermekruha áruházát

ARAD, Strada Pirlol Nr. 3.
Vörösmarthy-u. a Színház épület
hátsó bejáratával szemben. 3230

Külön mértékosztály!

Grossmann Sándor

bőrkereskedése, Timisoara.

Fabrika Páva-utca. Telefon 226.

Óriási talp és felsőbőr készletek meg olcsó árakkal. (Bel- és külföldi áruk.)

A Renner Testvérek Cluj bőrgyár gyártmányait készpénzért gyári áron adom. 4293

Magánház

gazdálkodásra kiválóan alkalmas, 4 szoba, fürdőszoba zárt folyosó, ösz-szes mellékhelyiségekkel pincével, villany nagy udvar és kerttel, istállóval, elfoglalható lakással.

Str. Alexandru Gavra (Csernovits Péter-utca) 6. sz. sarok ház üzlettel. Lakás elfoglalható.

Str. Simeon Ballit (Dessewffy-utca) 6. sz. ház, kerttel eladó. Lakás elfoglalható.

Többrendbeli földszintes ház, valamint nagytektes külvárosi házak a város központjában emeletes bérházak általában előjegyzésben, rendkívül olcsó áron kaphatók.

Szőlők: 2 holdtól 20 holdig, kolnával, teljes felszereléssel és berendezéssel a hegyalja minden részén.

Földbirtok: Circa 40 hold, Gáj mellett, teljesen új kastélyszerű épülettel s melléképületekkel azonnal átvehető.

BETTELHEIM ügynökség Piafa Imperatul Traian (Attila-tér) 2. I. 4., vagy Crudea Alba (Fehér Kereszt) kávéház. 4298

Méh viaszok,

Hársfa virág méz, Parafin, Coriander, Edes nemes rózsza paprika, Fogvájók, „Sarg” Milly gyertya érkezett, legolcsóbban kapható:

Erdős Pál fűszerkereskedő cégé: Arad, Piafa Avram Iancu (Szabadság-tér) 3. szám. 4245

Romania Ministerul Finantelor Direc-tiunea Generala Cluj Administratia Fi-nanciara Arad.

No. 34.834-921. din 1 Noemvrie.

LICITATIE PENTRU DAREA IN ARANDA.

Administratia financiara a Judetului Arad prin aceasta publica licitatie de arendare cu oferta inchise asupra drep-tului de vanuire a podului erarial (fis-cal) dintre Soborsin-Valeamare pe peri-odul dela 1. Ianuarie 1922. pana la 31. Decemvrie 1924.

Licitatia va avea loc in ziua de 30. Noemvrie a. c. ora 10. la Administratia financiara Etaj 1. camera 12.

Ofertantii vor depune la casseria acestei Administratii financiare o cau-tiune de 10% din valoarea arendei ofer-rite pe un an iar receptisa o vor alatura la oferta.

Dreptul de arendare se va acorda celui ce va oferi cea mai mare arenda, toti celalalti ofertanti neavand nici un drept de recurs.

In oferta este a se scrie precis, ca cunoste conditiunile de arendare si le accepta in intregime.

Ofertele trebuie predale la Admi-nistratia financiara Arad cel tarziu pana la data de 29. Noemvrie a. c. ora 10 a. m. cele sosite dupa acest termen nu se vor lua in considerare.

Pe plac este a se scrie legibil. Ofert pentru arendarea podului Soborsin-Va-leamare.

Conditiiunile de arendare se pot ve-dea la aceasta Administratie Etaj 1. ca-mera 31. incepand dela 10. Noemvrie a. c. in fiecare zi dela ora 11-12 a. m. 4299

Administrator financiar.

Apró hirdetések.

Levelezés.

„MEGHITT” jellegre megjelölt helyen levél árveendő. 11235

URIASSZONY barátságát keresi vidéki ur ahol hetenként ha bejár. idejét kellemesen eltölthetné. Anyagiilag támogat-tom. Választ „Vidéki ur” jellegre kérem a kiadóba. 4286

Alkalmazás.

MINDENES leány azonnal vagy novem-ber 1-re felvétetik Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. 200

GYERMEKSZERETŐ urinőt esetleg áll-lás nélküli óvónőt vagy tanítónőt keres-sek 3 éves kis leányomhoz. Uri ellátás, jó bánásmód és megfelelő fizetés bizto-sítva. Cim a kiadóhivatalban. 4285

GYORS. ÉS GÉPIRÓ, könyvelésben gyakorlott tisztviselőt keres Ehren-feld fűszernagykereskedő. 4287

INTELLIGENS nő pénztárosnői feliró-női, vagy egyéb bizalmi állás betölté-sére vállalkozik. Cim: Wallinger hir-delőjében. 11234

FIATAL ELÁRUSITÓNÓ felvétetik a Csokoládé királyhoz Strada Melianu (Forray-utca) 2a) 4289

FAGETI postahivatalnál jól táviratozó kiadó azonnal felvétetik. Fizetés meg-egyezés szerint. Szokoly, postamester. 4290

MUNKÁSNÓK csomagolóleányok állan-dó alkalmazást nyerne Gábor, csokolá-dégyár Strada Pescarului (Thököty Im-re-utca) 1. 11103

HELYBELI nagy intézet perfect német gépirónót keres. Csakis jó erők ajánlata „Lendület” jelige alatt Kelet hírlapiro-dában adandók le. 11104

ÜGYES varróleányok francia munkához azonnal felvétetnek. Trébits Lenke, Str. Alexandri (Salacz-utca) 6. 11104

IRODAI teendőkhben jártas leány azon-nali belépésre kerestetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 11232

ARVA „URILEANY” irodába magányos urinőhöz vagy nevelőnőnek ajánlkozik. Cim a kiadóban. 4274

VENDEGLŐ vezetését vállalom százalék mellett. Cim Wallinger hirdelőjében Földes-patika kapujával szemben. 11233

ÜGYVÉDI IRODÁMBA jó gépiró romá-nul tudó írnoke keresek. Cim a kiadó-hivatalban. 4278

Lakás.

BUTOROZOTT szobát keres lehetőleg külön bejáratú szerény igényű fiatal-ember. Cim: Wallinger hirdetőjében. 11234

BUTOROZOTT szobát keres egy bécsi fiatalember esetleg ebédosztal. Cim: Kelet hírlapirodában. 11104

Vétel és eladás.

SZALON öltöny majdnem új közép-ler-metre eladó Strada Mune de aur (Arany-kéz-utca) 20. 900

FÜSZERÜZLET BERENDEZÉS eladó Calea Aurél Vlaicu (Hindenburg-ut) 1. sz. üzlet. 4284

PARÓKÁK, transformációk bandók haj-pótlékek, hajfonatok, hajkrepp legol-csóbban Fischer Jánosnál Strada Mara-vesti (Kossuth-utca) 58. sz. 4288

FINOM, új setyem damaszt asztal-ne-műek, kézihimzésű fehérneműk eladók Str. Consistorului (Batthyány-u.) 3. 4291

VIVÓ FELSZERELÉST kardot keztyűt, fejtövet vennék. Cimeket tartalom jegy-zéssel Kelet hírlapirodába kérek. 11104

VARRÓGÉP szalngarnitúra, fehérne-mű, festmények, keretek üveggel, por-cellán edények luszler, karnisok, kony-hakredenc, üvegezett szekrény Piafa Caledraleji (Thököly-tér) 5a) udvarban. 4294

JÓKARBAN levő férfi békabát, 38-as női félcipő eladó. Megtekinthető déli órákban Str. Consistorului (Batthyány-utca) 29 földszint 2. 4300

GRAMMOFON óriási, kitűnő hangú és gyártmányú nagyszámu művész leme-zekkel eladó Piafa Imperatul Traian (Attila-tér) 2. I. 4. 4296

AZ EST ÉS A NAP összes számai a mozgósítás kezdetétől sorrendben eléve eladó. Piafa Imperatul Traian (Attila-tér) 2. I. 4. 4297

MAGYAR FESTOMŰVÉSZEK VASZNAI Herer, Heyer, Czencz, Telkessy, Nädler, Markó, Szepesi-Kuszkó, Béli Vörös, Papp S. Mousson Zorkóczy, Nógrádi, Szász, Juszkó, Berkes, Peske, Németh, Bársági, Basch Beregi, stb. stb. eladók Piafa Imperatul Traian (Attila-tér) 2. I. 4. délután 5-7-ig. 4295

NAGY MENNYISÉGŰ gazdasági (fás) kosár olcsó áron eladó. Bővebbet Dürr-Gusztáv cégnél, a városházával szemben. 4301

MEGVÉTELRE KÉRESEK jókarcba levő bőriedeles hinte, vagy homokfutó es egy pár kulcsos lószerszám. Cim Fagyas Bulev. Carol I. (Erzsébet királyné-kö-ft) 37. sz. 4302

CIROK szakált megvételre keresek. Bő-vebbet Kelet hírlapiroda 11103

FEKERCS CSOMAGOLOPAPIR, vé-kony. kapható Knleszer. könyvkereske-désében Dobó-u. 10671

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket szobrokat, szőnyegeket porcelánokat antik buo-rokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Or-tay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

EZÜSTÖT, szőnyegeket legmagasabb ár ban vesz Salon Artistique Bul. Regele Ferdinand (Andrássy-tér) 20. 11045

LABZSÁKOK, utazóbundák legújányo-sabban kaphatók kölcsönbe is Schächler-nél, Piafa Plevnei No. 5. 4209

Különféle.

BUCURESTRE megbízásokat, vizumo-zást 40 leírt csütörtök estig vállalok szívességből Brunner, Piafa Avram Iancu (Szabadság-tér.) 11332

EZERJOFU gyomorpiht, pártatlan ha-tású szer gyomor és béi bántalmak, el-vágytalanság, hányinger, felfuvtóság, emésztést zavaroknál. Dr. Földes gyö-gyészár Aradon. 10631

Wanderer

gyártmányú autót teljes felszereléssel, kitűnő gummikkal eladó. Cim Automobilia, Arad, Moise Nicoara (Petofi-utca) 11. 11104

Bécsi és budapesti

fontos megbízásokat vállal: 11103

intelligens fiatal keres-kező. Szombaton utazik.

Cim: „KELET” hírlapirodában.

Ne sajnálja fáradságát

és mielőtt téli cipő-szükség-letét beszerzné, keresse fel 11233

Ludovic Kártyás Lajos

cipész műhelyét Strada Kálmán-utca 46. szám alatt ahol a legjobb anyagból a legdivatosabb tartós férfi-, női-, és gyer-mek-cipők készülnek olcsó árért. Javítások szakszerű kivitelben pontosan elkészítettek.

„Hermes”

fordít és közvetít
strada Luther (Luther Márton-u.) 1. szám.
Telefon sz. 8-77. 4301

Csunya nők szépek,
szép nők szebbek
lesznek a HAJÓS-féle

DORE-CRÉME

használati útján. 10775

Hajfestő „Mologen”

elismert legjobb gyártmányú fekete és barna színekben. Ár 35 K. Fenti színek kaphatók

Hajós gyógytárban

Aradon, Bulev. Regina Maria 22.

„SAXONIA” géphajtószipjak.

Karres Samuel és tiai
bőr- és géphajtószipjgyárak Medias-Medgyes.

Különlegesség: bajos és komplikált indításokhoz, főindítások-hoz, dynamógépekhez, kupalaku korongokhoz, stb. való hajtószipjak min-den méretben.

Minden géphajtószip „SAXONIA” bélyegzőnket mutatja, nedvesen nyújtott, irányadó gépiükön majdnem a mesterhelés határáig megvizs-galtott és a saját bőrgyárunkban gyártott, legjobb anyagból készítettett.

„SAXONIA” hajtószipjaink a legújabb műszaki tapasztalatok alapján és sok évek óta működő szakértő vezetése alatt készültek és minden, még a legértékesebb külföldi gyártmányokkal legalább egyenértékűek.

Keressünk minden nagyobb helyen képviselőt a műszaki szakmából. 4283.

Sütőmesterek! diamalt érkezett. Gárdos és Bornstein Arad, Strada Eminescu 40. (Deák Ferenc-utca.)